

ZARZĄDZENIE 905/2007
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 23 kwietnia 2007 roku

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia „Programu termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków”.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia „Programu termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków”.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Krakowa
/ - /

druk nr

projekt Prezydenta Miasta Krakowa

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Krakowa
z dnia

w sprawie przyjęcia „Programu termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

„Program termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków” jest programem sektorowym wpisanym jako program podstawowy celu operacyjnego I – 4: „Rozwój mieszkalnictwa i rewitalizacja terenów zdegradowanych”, będącego elementem Strategii Rozwoju Krakowa.

Wdrożenie termomodernizacji i systemu zarządzania energią w budynkach Gminy Miejskiej Kraków jest prowadzone od roku 2000. Głównymi przesłankami podjęcia działań termomodernizacyjnych są: konieczność zmniejszenia wydatków budżetowych na eksploatację budynków w tym opłat za energię (której koszty systematycznie rosną) oraz wyznaczony globalnie kierunek zmniejszania zużycia energii i ograniczania emisji dwutlenku węgla. Równoległym i ważnym celem tych działań jest ochrona środowiska.

Szacuje się, że w wyniku realizacji działań termomodernizacyjnych w gminnych obiektach użyteczności publicznej możliwa jest do uzyskania oszczędność energii w granicach od 90 000 do 120 000 GJ/rok. Równoważnikiem tej energii jest spalanie od 3 500 do 4 500 ton węgla z emisją dwutlenku w ilości od 11 500 do 14 500 ton/rok.

W roku 2004 w ramach pilotażu wykonano termomodernizację budynku VII Liceum Ogólnokształcącego uzyskując oszczędność energii na poziomie 27%.

Projekt finansowano z wykorzystaniem środków budżetowych gminy w połączeniu ze środkami zewnętrznymi w postaci długoterminowych kredytów Banku Światowego (spłacanych z oszczędności w formule esco) i grantów Banku Światowego przeznaczonych na działania proekologiczne (GEF). Podstawą finansowania była uchwała Nr CXVI/1068/02 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie polityki finansowej Miasta Krakowa w zakresie termomodernizacji gminnych obiektów użyteczności publicznej.

W latach 2005-2006 w oparciu o pilotaż i ten sam sposób finansowania przeprowadzono działania termomodernizacyjne w 22 placówkach oświatowych i szkolno-wychowawczych wykonując w nich prace z zakresu poprawy izolacji przegród, wymiany stolarki okiennej i modernizacji instalacji grzewczych. W wyniku tych działań uzyskano poprawę komfortu cieplnego pomieszczeń oraz oszczędność energii do ogrzewania w przedziale 16-27%.

W wyniku działań termomodernizacyjnych wykonanych dotąd w 22 placówkach uzyskano sumaryczną oszczędność energii w ilości 11 298 GJ/rok oraz zmniejszono zapotrzebowanie na moc grzewczą o 2,3 MW. Do wyprodukowania ciepła w takiej ilości niezbędne byłoby spalanie 421 ton węgla z emisją 1 383 ton dwutlenku węgla.

W roku 2007 przewiduje się zakończenie termomodernizacji wytypowanych wcześniej obiektów z udziałem finansowym środków Banku Światowego i formuły esco.

Wykonane dotąd przedsięwzięcia objęły niespełna 5,5% ogólnej liczby obiektów gminnych. Prace wykonano w budynkach, których stan techniczny był na tyle dobry, że uzyskane oszczędności pozwalały na zwrot części kosztów. Zdobyte doświadczenia pozwalają stwierdzić, że finansowanie termomodernizacji z oszczędności w kosztach ogrzewania nie jest możliwe w budynkach będących w złym stanie technicznym, o niskiej jakości usług energetycznych, wymagających dużego zakresu robót.

Powyższe przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba kontynuacji działań termomodernizacyjnych oraz prowadzenie ich w taki sposób, aby przedsięwzięciem objąć jak największą liczbę obiektów i wybrać optymalne metody finansowania, wykorzystując nowe

pojawiające się obecnie instrumenty pomocy zewnętrznej w postaci instrumentów wsparcia technicznego i finansowego Unii Europejskiej.

Przystępując do opracowania Programu przeprowadzono ankietyzację w zakresie danych techniczno-energetycznych gminnych obiektów użyteczności publicznej. Ankietyzację prowadzono za pośrednictwem Wydziałów, którym podlegają zarządcy budynków. W oparciu o uzyskane w wyniku ankiet informacje, wstępnej analizie poddano 360 gminnych obiektów użyteczności publicznej.

W budynkach tych dokonano oceny stanu technicznego i efektywności energetycznej. W oparciu o przyjęte kryteria i obowiązujące normatywy, ocenia się, że większość budynków (ponad 90%) nie spełnia aktualnych standardów ochrony cieplnej, a około 70% z nich nie zapewnia właściwego standardu cieplnego.

W opracowaniu przedstawiono ocenę stanu istniejącego budynków oraz propozycję podziału obiektów na grupy zależnie od stanu technicznego, jakości usług i efektywności energetycznej oraz obciążenia środowiska. Zdefiniowano cztery długoterminowe cele strategiczne wyznaczające kierunek działań w odniesieniu do poszczególnych grup obiektów wraz z propozycją finansowania dla każdego z celów. Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy na okres 12 - letni, opracowany wariantowo dla dwóch różnych poziomów finansowania środkami zewnętrznymi, przy założeniu ostrożnego lub pesymistycznego wariantu pomocy (w wysokości 55% lub 20% kosztów przedsięwzięcia).

Łączne nakłady na realizację programu oszacowano na 326,7 mln zł w okresie 12-letnim. Przy założeniu ostrożnego wariantu pomocy planowane źródła finansowania są następujące: budżet gminy 139,0 mln zł (42,5%), finansowanie zewnętrzne 179,5 mln zł (55,0%) oraz oszczędności w kosztach ogrzewania 8,2 mln zł (2,5%).

Dla realizacji przedsięwzięcia wytyczono cztery cele strategiczne.

Cel strategiczny nr 1 obejmuje 103 obiekty zakwalifikowane do grupy A. Są to obiekty o złym stanie technicznym, w których przewiduje się działania remontowe. Obiekty te cechuje niedogrzanie pomieszczeń oraz wysoki wskaźnik zużycia energii. Przywrócenie standardów nastąpi w trakcie remontu substancji budowlanej obiektów przy uwzględnieniu standardów ochrony cieplnej i działań termomodernizacyjnych. Przewidywane łączne nakłady na realizację w okresie 12 - letnim wyniosą 137,3 mln zł.

Cel strategiczny nr 2 obejmuje 147 obiektów zakwalifikowanych do grupy B. Są to obiekty o dostatecznym stanie technicznym lecz niskiej jakości usług energetycznych (niedogrzanie pomieszczeń, nienormatywne zużycie energii). Przywrócenie standardów nastąpi w wyniku zastosowania pakietu typowych działań termomodernizacyjnych. Przewidywane łączne nakłady na realizację w okresie 12 - letnim wyniosą 145,9 mln zł.

Cel strategiczny nr 3 obejmuje 87 obiektów zakwalifikowanych do grupy C. Są to obiekty w dostatecznym stanie technicznym i dobrej jakości usług, lecz o niskiej efektywności energetycznej. Poprawa efektywności nastąpi poprzez częściową bądź kompleksową termomodernizację. W obiektach tych można oczekiwać zwrotu części kosztów z uzyskanych oszczędności. Przewidywane łączne nakłady na realizację w okresie 12 - letnim wyniosą 23,3 mln zł.

Cel strategiczny nr 4 obejmuje 23 obiekty zakwalifikowane do grupy D. Są to obiekty w dobrym stanie technicznym, o dobrej jakości usług. W obiektach tych możliwe jest

uzyskanie oszczędności energii i poprawa efektywności poprzez wybrane działania termomodernizacyjne. W obiektach tych można oczekiwać zwrotu znaczącej części kosztów z oszczędności. Przewidywane łączne nakłady na realizację w okresie 12 - letnim wyniosą 4,7 mln zł.

Szczegółowe zestawienie danych realizacji programu zawierają załączone harmonogramy rzeczowo-finansowe dla różnych wariantów finansowania.

Faktyczny okres realizacji i ilość budynków poddanych termomodernizacji są uzależnione od możliwości pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych.

„Program” zawiera prognozę przewidywanych efektów realizacji przedsięwzięcia:

- oszczędność zużycia energii i zmniejszenie kosztów ogrzewania o ok. 25%
- spełnienie standardów ochrony cieplnej,
- przywrócenie obiektom właściwych standardów funkcjonalnych i energetycznych
- zapewnienie użytkownikom właściwego komfortu cieplnego poprzez przywrócenie obiektom standardów energetycznych,
- poprawa stanu technicznego obiektów,
- wdrożenie systemu monitorowania i nadzoru zużycia energii w gminnych budynkach użyteczności publicznej oraz powstanie jednostki organizacyjnej koordynującej gospodarkę energetyczną.

Dla zapewnienia realizacji celów strategicznych konieczne jest wcześniejsze przygotowanie inwestycji, przedstawione w strategii krótkoterminowej obejmującej okres 2 - letni w formie czterech celów operacyjnych opisanych jako działania przygotowawcze w następującym zakresie:

Cel operacyjny 1 – wybór obiektów do termomodernizacji.

Cel operacyjny 2 – przygotowanie dokumentacji budowlanej

Cel operacyjny 3 – pozyskanie finansowania ze źródeł zewnętrznych

Cel operacyjny 4 – wdrożenie systemu monitorowania i nadzoru nad zużyciem energii.

W dniu 15 listopada 2006 r. Gmina Miejska Kraków przekazała do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (za pośrednictwem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego) komplet tzw. fiszek opisujących projekty zgłoszone do realizacji w ramach Inicjatywy JASPERS między innymi Program termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków (całkowity koszt projektu : 83,6 mln euro).

JASPERS - Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions jest instrumentem pomocy technicznej, który został bezpłatnie oddany do dyspozycji państw członkowskich. Ma on na celu pomoc krajom członkowskim przy skomplikowanym procesie przygotowywania wysokojakościowych projektów celem jak najszybszego uzyskania kwalifikacji ze strony Komisji Europejskiej.

Program inicjatywy JASPERS oparty jest na współpracy pomiędzy Dyrekcją Generalną Rozwoju Regionalnego, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju i wykorzystuje duże doświadczenie EBI oraz EBOiR na etapie przygotowania projektów.

Inicjatywa ta, może zapewnić kompleksową pomoc przy wszystkich fazach projektu od początkowej identyfikacji do momentu uzyskania akceptacji ze strony Komisji Europejskiej.

Instrument ten przeznaczony jest dla regionów objętych nowym celem spójności na lata 2007 - 2013 a na pomoc w ramach JASPERS liczyć mogą duże przedsięwzięcia inwestycyjne o wartości, co najmniej 25 mln euro w sektorze środowiska oraz 50 mln euro w pozostałych dziedzinach.

Dla projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w osi priorytetowej X - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku, dla działania 10.3 - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, łączne wydatki kwalifikowane ustalono na poziomie do kwoty 63,7 mln euro a łączne wydatki z funduszy na poziomie do kwoty 54,1 mln euro.

W przypadku zaakceptowania wniosku i przyznania przez Fundusz Spójności środków pomocowych w przedstawionej wysokości, możliwe będzie przeprowadzenie znaczącej części zakresu prac określonego w Programie przy wydatnym zmniejszeniu obciążeń gminy.

Program jest podstawą dla podjęcia przez gminę działań, których celem jest oszczędność i właściwe zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej. Cel ten jest zgodny z celem wyznaczonym przez Fundusz Spójności – realizacja oszczędności w sektorze publicznym, osiąganym poprzez działanie 10.3 – Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Złożony wniosek o pomoc techniczną dla projektu w ramach inicjatywy JASPERS nie uzyskał akceptacji na realizację w roku 2007, natomiast z uwagi na jego innowacyjność jest możliwe, że uzyska pomoc w roku 2008. Niezależnie od opisanych działań, gmina poszukuje innych programów i instrumentów pomocowych w celu pozyskania źródeł finansowania.

Przyjęcie przez Radę Miasta Krakowa „Programu termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków” pozwoli na podjęcie działań w kierunku poprawy stanu gospodarowania mieniem i energią przez Gminę Miasta Krakowa.